

3) Професія, навчання

❖ Система освіти в Україні

Система освіти в Україні досить розвинена. Загальна середня освіта безкоштовна й обов'язкова. В Україні багато гімназій, ліцеїв і приватних шкіл. Далі освіту одержують у коледжах, технікумах і вищих навчальних закладах (ВНЗ): інститутах, академіях та університетах.

Більшість молодих осіб, які гордо називаються українськими студентами, навчаються стаціонарно. Якщо ти вже вчишся у вищому навчальному закладі, то розумієш, як це обтяжливо, після зарахування студенти мусять щодня ходити на пари. Це і теоретичні заняття – лекції, практичні та лабораторні роботи, під час яких треба переконувати викладачів у тому що лекційний матеріал засвоєно, а не лише прослухано. Двічі на рік у житті студентів трапляється велика прикрість, що називається сесією. Ця екологія складання заліків та іспитів забирає чимало здоров'я у студентів. Складеш іспити на добрі оцінки, матимеш право отримувати стипендію впродовж наступного семестру і душевно відпочивати до наступної сесії.

Студентам, які навчаються за заочною формою, і легше, і важче. Легше, бо не треба щодня відвідувати пари, достатньо двічі на рік з'явитися на сесії, під час яких прослухати лекційний матеріал і скласти іспити та заліки. Важче заочникові вчитись, оскільки за час короткої сесії дуже непросто засвоїти весь обсяг інформації, та й скласти кілька іспитів за короткий проміжок часу – справа нелегка. Мабуть, саме тому чимало викладачів ставляться до заочної форми навчання скептично, мовляв, заочно вчитися – це те саме, що цілуватися через скло.

Є в Україні й інша форма здобування документа про вищу освіту – екстернат. Особа, котра має статус екстерна, не вважається звичайним студентом, але має всі ознаки такого. Екстерн отримує план навчання на п'ять років, може вдвідувати лекції, практичні та лабораторні заняття за потребою і складає іспити. Екстерн має перевагу над студентом стаціонару чи заочником, бо може самостійно вирішувати, скільки років йому вчитися. Це може бути довже – 5-6 років, а якщо є можливість, то може й швидше скласти всі передбачені програмою іспити. Головною відмінністю екстернату від інших форм навчання є відсутність обов'язкових сесій. Навчання на екстернаті платне. Вартість його 500-800 гривень за семестр, що набагато менше, ніж платять так звані студенти-контрактники.

Сьогодні в Україні активно розвивається ще одна форма освіти – дистанційна, що базується на використанні засобів всевітньої комп'ютерної мережі. Стати віртуальним студентом досить просто – варто лише зареєструватися на сайті, отримати персональний пароль і можна одразу братися за науку. Зазвичай від студентів вимагають лише присутності на підсумковому іспиті, після якого видають документ – сертифікат про освіту.

Як кажуть, знання зайвим не буває. Учїться! Це ваш шанс стати «вічним студентом».

- Які характерні риси освіти в Україні співпадають з освітою в Чехії?
- Чим, навпаки, освіта в Україні відрізняється від освіти в Чехії?
- Яка ваша думка щодо очної та заочної форми навчання?
- Поясніть зміст понять навчання за держзамовленням, навчання за контрактом.
- Чому ви вирішили навчатися саме в Університеті ім. Масарика у Брно?

❖ Професія

➤ Визначте назву професії за описом:

- 1) Людина, котра досліджує історію, працює вчителем або викладачем історії;
- 2) Особа, котра публічно виконує твори мистецтва (жінка);
- 3) Спеціаліст, що займається розкопками і на основі знахідок вивчає історію; викладач археології;
- 4) Особа, котра працює в школі, вчить дітей (жінка);
- 5) Фахівець із юридичною освітою, практичний ідуч з правознавства: прокурор, суддя, адвокат, юридичний консультант;
- 6) Особа з вищою медичною освітою, яка лікує хворих;
- 7) науковець, який досліджує мову; лінгвіст;
- 8) Особа, яка вивчає хімію, працює вчителем, викладачем хімії;
- 9) Виконавець ролей у театральних виставах, фільмах;
- 10) Людина, яка вивчає математику, працює вчителем, викладачем математики;
- 11) Особа, яка досліджує політику, викладає політологію.

➤ Прочитайте текст **Професії майбутнього**

Експерти створили рейтинг професій, які будуть найбільш потрібними через найближчі десять років. На думку експертів, через 10 років десятка найбільш популярних професій буде виглядати так:

інженери
ІТ-спеціалісти
спеціалісти з нанотехнологій
спеціалісти з електроніки і біотехнологій
маркетологи
спеціалісти з сервісу
логісти
екологи
медичні працівники
хіміки.

Серед тих, кому буде важко знайти престижну роботу, експерти назвали соціальних працівників, вчених і лікарів державних клінік. Також зменшиться популярність модельєрів, шоу-менеджерів, флористів, веб-дизайнерів, брокерів і пластичних хірургів.

Міністр освіти на засіданні уряду показав, що ринок праці та освіти у країні на збалансовані. Сьогодні менше половини студентів навчається на технічних спеціальностях, тоді як юристи й економісти становлять 40%. «Якщо так буде і далі, то скоро ми не будемо мати достатньо спеціалістів з високих технологій», - сказав міністр.

Свої рейтинги спеціалістів також створюють кадрові агенції. За їхніми даними, минулого року найбільш популярними на ринку праці були спеціалісти з фінансів, продажу, а також спеціалісти з ІТ та інженери. У цьому ж списку – спеціалісти зі страхування, будівництва, адміністратори.

(2014 рік)

- Як ви вважаєте – виповниться прогноз цих експертів або ні?
- Чому, на вашу думку, так мало бажаючих навчатися на технічних спеціальностях?
- Чому ви обрали свою спеціальність? Ким ви хочете працювати у майбутньому та чому? Яку заробітну плату ви б хотіли отримувати?

- Подивіться перелік професій, упорядкованих відповідно до їхнього престижу.

Престиж професій у Чехії (2013) та в Україні (2012)

lékař	міністр
vědec	депутат
zdravotní sestra	керівник банку
učitel na vysoké škole	директор заводу
učitel na základní škole	адвокат, юрист
soudce	вчений
soukromý zemědělec	викладач ВНЗ
projektant	лікар
programátor	підприємець
policista	журналіст
truhlář	актор
majitel malého obchodu	бухгалтер
účetní	комерсант
manažer	фермер
starosta	агроном
voják z povolání	інженер
stavební dělník	художник
profesionální sportovec	військовослужбовець
bankovní úředník	вчитель
prodavač	ветеринар
novinář	медсестра
sekretářka	будівельник
kněz	перукар
ministr	телемеханік
uklízečka	водій
poslanec	майстер-годинникар

Перекладіть усі назви професій, зробіть свій перелік за престижем, у перших п'яти професій обґрунтуйте свій вибір.